

HOTĂRÂREA nr.3-103/2023

mun.Chișinău

28 iulie 2023

Colegiul disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, având în componența sa:

Președinte - Vladislav Guțan;

Membrii - Octavian Lazarev, Victor Comerzan, Oleg Televca, Pavel Țurcan, Elena Cazacov, Alexandru Lozan

examinând în ședință publică contestația cet.XXXXXX, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2023, adoptată în urma examinării sesizării depuse de petent, privitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorii din cadrul Procuraturii raionului XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX și ex-procurorul XXXXXX,-

CONSTATĂ:

La xx.x.2023 Inspecția procurorilor a înregistrat conform Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției procurorilor, sesizarea cet. XXXXXX, pe faptul pretinselor abateri disciplinare comise de către procurorii din cadrul Procuraturii raionului XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX și ex-procurorul XXXXXX.

Argumentele autorului sesizării, sistematizate în 4 subiecte, pot fi rezumate după cum urmează:

Subiectul 1. În anul 2001 gospodăria de stat din XXXXXX a fost privatizată, bunurile materiale și pământul au fost atribuite cetățenilor cu aceste drepturi. Anunțul de lichidare a gospodăriei a fost publicat în Monitorul Oficial nr. x din xx.xx.2001. În baza cotelor echivalente de pământ și a cotelor părți valorice, a fost fondată asociația de gospodărie țărănești - XXXXXX.

După alegerea în anul 2007 a noului primar, XXXXXX, acesta a inițiat reprivatizarea pământului privat și a bunurilor materiale date în arenda XXXXXX. Fără vre-un temei juridic, Primăria XXXXXX a adoptat un șir de decizii privind reprivatizarea pământului privat, a format o nouă comisie funciară și a aprobat un nou proiect de organizare a teritoriului, micșorând cotele de pământ a aproximativ x deținători de cote de pământ, care aveau și de titluri de proprietate, de la xxx aprobate și distribuite în natură în anul 2001, la xxx - prin reprivatizarea ilegală din 2007. Astfel, de la x cote de teren, s-a primit o diferență de x, iar primăria s-a pricopsit cu aproximativ xx de pământ.

Pentru noul proiect de organizare a teritoriului, deținătorii de cote de teren au fost forțați să achite XXXXXX. Procuratura era în drept să verifice unde au ajuns XXXXXX. Institutul de Proiectări XXXXXX nu era în drept să reproiecteze noul proiect de organizare a teritoriului, cunoscând că x deținători de cote de teren au primit

titlurile în baza proiectului aprobat prin Decizia consiliului local din xx.xx.2001. Tot Institutul de Proiectări XXXXXX se face vinovat prin faptul ca [...].

Până în 2007, dl XXXXXX deținea x cote de pământ cu suprafața de XXXXXX, iar după reprivatizarea ilegală din 2007, a rămas cu x cote, cu suprafața de XXXXXX. Cota de pe pământul cu nr. cadastral XXXXXX a lui XXXXXX, transmisă în posesia sa în 2004, cu consimțământul personal și procură notarială a fost sustrasă din posesia sa și atribuită lui XXXXXX.

La xx.xx.2014 a adresat o plângere la Procuratura raionului XXXXXX. A primit răspunsul nr. XXXXXX din xx.xx.2014, semnat de procurorul XXXXXX. În răspuns se menționa ca terenul cu nr. cadastral XXXXXX, conform reprivatizării din 2007, legal a aparținut lui XXXXXX, pe care l-a vândut lui XXXXXX, iar el, la xx.xx.2010, l-a donat lui XXXXXX.

Adevărul este ca cet. XXXXXX a deținut o singură cotă de pământ atribuită în 2001, cu nr. cadastral XXXXXX, cu suprafața XXXXXX, pe care l-a vândut cet. XXXXXX prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat de notar la xx.xx.2006. Deci, cet. XXXXXX în 2007 nu mai dispunea de cotă de pământ.

Nefiind de acord cu răspunsul procurorului XXXXXX, a depus repetat plângere la Procuratură. Procurorul XXXXXX, prin răspunsul nr. XXXXXX din xx.xx.2014, a explicat că, conform Deciziei consiliului local XXXXXX nr. x din xx.xx.2007, terenul cu nr. cadastral XXXXXX a fost atribuit cet. XXXXXX, eliberându-i-se și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Terenul respectiv, conform privatizării din 2007, a aparținut cet. XXXXXX. Consideră dl XXXXXX că ambele răspunsuri ale procurorilor XXXXXX și XXXXXX sunt ilegale, or cet. XXXXXX având contract de vânzare-cumpărare autentificat notarial la xx.xx.2006, la data de xx.xx.2007 i s-a mai eliberat un teren și titlu de proprietate privată asupra pământului, lipsindu-l pe dl XXXXXX de cota din posesie.

Nefiind de acord cu răspunsul procurorului XXXXXX, a depus pentru a treia oară plângere la Procuratură. în răspunsul nr. XXXXXX din xx.xx.2015, s-a menționat despre caracterul repetat al adresării și cele invocate nu s-au mai reexaminat.

Adresându-se Judecătoriei XXXXXX, cererea a fost respinsă ca neîntemeiată. Această soluție a fost menținută prin decizii ale Curții de Apel Bălți și Curții Supreme de Justiție.

Subiectul 2. Din primele zile de activitate a primarului de XXXXXX, a avut intenția de a lichida XXXXXX și sustragerea bunurilor din gospodărie, date în arendă de către deținătorii cotelor părți valorice. La xx.xx.2007 Ministerul Agriculturii l-a informat prin răspunsul nr. xxx, că [...].

Gospodăria datorită acestui fapt a devenit falimentară, având o datorie la buget în sumă de XXXXXX. La demersul primarului, Agenția Proprietății Publice prin răspunsul nr. XXXXXX din xx.xx.2008, explica că [...]. La xx.xx.2008 Inspectoratul Fiscal XXXXXX a înaintat Curții de Apel Economice cererea de intentare a procesului de lichidare a XXXXXX. Curtea de Apel Economică, prin hotărârea din xx.xx.2008, a intentat procesul de lichidare a XXXXXX și l-a numit administrator pe XXXXXX.

La xx.xx.2010 Curtea de Apel Economică, în baza unor documente secrete prezentate de primar, a transmis [...].

S-a adresat cu plângere Procuraturii XXXXXX. Prin răspunsul nr. XXXXXX

din xx.xx.2011, a aflat ca primarul a refuzat prezentarea documentelor prezentate Curții de Apel Economice și nu dispune de vre-un exemplar al acestor documente.

A adresat Curții Supreme de Justiție o cerere de revizuire a Hotărârii Curții de Apel Economice din xx.xx.2010. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din xx.xx.2011, cererea de revizuire a fost respinsă, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept sa depună cerere.

Appreciază dl XXXXXX că, Curtea Supremă de Justiție, atât la primul, cât și la al doilea subiect, i-a încălcat drepturile, iar prejudiciul cauzat constituie XXXXXX.

Subiectul 3. În momentul intentării procesului de lichidare a XXXXXX, la xx.xx.2008 dl XXXXXX era angajat al gospodăriei, iar prin acordul comun al administratorului, a convenit să continue lucrul prestând servicii foștilor angajați. Pe parcurs, datoriile la achitarea salariului au crescut, iar la xx.xx.2010 a depus cerere de chemare în judecată privind achitarea restanței la salariu. Judecătoria XXXXXX a respins cererea ca fiind neîntemeiată. Prin Decizia Curții de Apel Bălți din xx.xx.2014, s-a casat hotărârea Judecătoriei XXXXXX din xx.xx.2013 și s-a obligat XXXXXX să achite suma restantă de XXXXXX, iar XXXXXX - suma de XXXXXX, în total XXXXXX.

Datorită aflării XXXXXX în proces de lichidare, aflându-se și la moment pe rol de examinare în Judecătoria XXXXXX administratorii perindați în funcții promiteau ca odată cu finalizarea procesului de lichidare a XXXXXX va avea prioritate la primirea salariului.

S-a adresat Procuraturii, dar nu s-a întreprins nimic privind soluționarea problemei. Salariul nu i-a fost achitat până în momentul de față, iar penalitățile pentru neplata la timp a salariului la moment constituie XXXXXX.

Subiectul 4. La xx.xx.2012 dl XXXXXX a fost eliberat din lucru în legătură cu lichidarea gospodăriei având lucrați x ani după ultima recalculare a pensiei, în iunie 2008. La xx.xx.2012 a depus cerere și documentele necesare recalculării pensiei la CTAS XXXXXX. Reprezentantul CTAS XXXXXX a respins cererea și documentele prezentate solicitându-i să prezinte din XXXXXX certificatul de salariu pentru perioada xx.xx.2008 - xx.xx.2012 și datele privind contribuțiile de asigurări sociale pentru stabilirea pensiei. În aceeași zi, a solicitat primăriei, unde se păstrează arhiva XXXXXX să-i elibereze datele cerute de CTAS XXXXXX. Primarul XXXXXX a refuzat eliberarea datelor solicitate, motivând ca [...]. S-a adresat la Procuratură, iar procurora XXXXXX, prin răspunsul nr. XXXXXX din xx.xx.2014, i-a explicat că Primăria XXXXXX începând cu anul 2001 nu eliberează certificate de salariu, întrucât CTAS XXXXXX dispune de date în format electronic, și dacă nu este de acord cu răspunsul procuraturii, este în drept să dea procuratura în judecată.

Judecătoria XXXXXX i-a respins cererea ca fiind neîntemeiată. Instanțele ierarhic superioare au menținut hotărârea Judecătoriei XXXXXX, respingând apelul și cererea de recurs. Prejudiciul cauzat subsemnatului pentru refuzul eliberării certificatului de salariu în perioada xx.xx.2008 - xx.xx.2012, pentru necalcularea pensiei în perioada xx.xx.2012 și până în prezent, constituie în jur de XXXXXX.

Începând cu xx.xx.2020 a depus la Procuratura Generală mai multe plângeri, la care au răspuns procurorii Procuraturii XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX și procurorii Procuraturii Generale, XXXXXX și XXXXXX. Menționează

dl XXXXXX că toate răspunsurile sunt identice.

Procurorii îi recomandă să se adreseze în instanța de judecată și tot ei menționează că pe toate subiectele abordate sunt deja hotărâri irevocabile.

Prin petițiile adresate, a demonstrat dl XXXXXX că datoriile XXXXX și XXXXX față de dumnealui, la xx.xx.2012, constituiau XXXXXX. În prezent, gospodăria nu dispune de masă debitoare, iar datoriile statului față de dumnealui XXXXXX.

În rezultatul controlului Inspecția procurorilor, apreciind prin prisma cadrului legal modalitatea de examinare a plângerilor dlui XXXXXX, a constat că de către procurorii XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX și ex-procurorul XXXXXX, nu au fost încălcate norme ale Legii cu privire la petiționare sau Codului administrativ, circumstanță ce face imposibilă angajarea răspunderii disciplinare

Prin Decizia din xx.xx.2023, Inspecției procurorilor a fost încetată procedura disciplinară în privința procurorilor din cadrul Procuraturii raionului XXXXXX, XXXXXX, XXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX și ex-procurorul XXXXXX, din motivul că nu au fost identificate temeuri de tragere la răspundere disciplinară.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de Inspecția procurorilor, la data de xx.xx.2023, cet. XXXXXX a depus contestație în adresa Consiliului Superior al Procurorilor, împotriva acesteia și a solicitat anularea deciziei, la xx.xx.2023 Consiliul Superior al Procurorilor a expediat-o pentru examinare conform competenței Colegiului de disciplină și etică.

În motivarea contestării, autorul a menționat *inter alia* argumentele invocate în plângerea inițială, adăugând că nu este de acord cu precizările Inspecției procurorilor cu privire la faptul că nu au fost stabilite abateri disciplinare în acțiunile procurorilor indicați în respectiva cerere. Autorul contestației a solicitat evaluarea plângerilor adresate în raport cu măsurile întreprinse de procurori în soluționarea litigiilor invocate de dumnealui.

Conform prevederilor art.49 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Procuratură, în cazul în care rezultatele verificării sesizării nu identifică niciun temei de tragere la răspundere disciplinară, inspectorul, printr-o decizie motivată, încetează procedura disciplinară.

Studiind contestația depusă, materialele acumulate în cadrul verificărilor de către Inspecția procurorilor și actele administrate în ședința Colegiului, verificând argumentele expuse de petent, Colegiul consideră că contestația depusă este una neîntemeiată și urmează a fi respinsă, deoarece sesizarea depusă este vădit neîntemeiată.

Astfel, Colegiul, așa cum a menționat în compartimentul cu referire la sesizare, remarcă că autorul sesizării cu privire la faptele ce prezintă pretinse abateri disciplinare, în esență, își expune dezacordul cu hotărârile judecătorești irevocabile emise pe caz.

Verificarea realizată de Inspecția procurorilor a scos în evidență că, cu privire la fiecare capăt de petiție adresată Procuraturii raionului XXXXXX, sunt pronunțate hotărâri judecătorești irevocabile fie în ordine civilă, fie în ordine administrativă, investite cu autoritatea lucrului judecat. În acest sens, reieșind din competențele acordate procurorilor prin lege, s-a constat că aceștia nu sunt în drept să facă evaluarea sau, după caz, reevaluarea legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești, urmând să se conformeze prevederilor acesteia, precum orice alt terț.

Astfel, Colegiul reține că la examinarea petițiilor dlui XXXXXX, procurorii au respectat termenul general de 30 de zile de soluționare și, în fiecare caz, au informat petiționarul și i-au explicat modalitatea de atac a răspunsurilor, în caz de dezacord cu acestea. Dincolo de aceste constatări, procurorii au invocat și faptul că dl XXXXXX nu a făcut uz de dreptul său de a sesiza instanța de contencios administrativ, prin contestarea răspunsurilor formulate de procurori. Fiind în vigoare, se prezumă că răspunsurile procurorilor sunt legale.

În dezvoltarea acestei idei, urmează de remarcat că, activitatea de control administrativă a procurorilor, se realizează în condițiile Codului administrativ, doar de către instanța de contencios administrativ, iar o altă formă de control administrativă a activității procurorului, este interzisă.

Suplimentar, Colegiul menționează și faptul că în procesul de verificare disciplinară, nici inspectorul și nici Colegiul nu își poate aroga competențe ale instanței de judecată, fiind în imposibilitate să le substituie.

Cu referire la caz, Colegiul constată că Inspekția procurorilor a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei. Astfel, în acțiunile procurorilor din cadrul Procuraturii raionului XXXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXXX, XXXXX, XXXXX și ex-procurorul XXXXXX, nu au fost stabilite careva temeiuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii de către aceștia a unei abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii disciplinare conform Legii cu privire la Procuratură.

Interpretarea normelor juridice și aprecierea bazată pe intima convingere, formată în urma examinării complete și obiective a acestora nu constituie temei de atragere la răspundere penală a procurorului.

Subsidiar, se reține că abaterea disciplinară constă într-o acțiune sau inacțiune neconformă cu îndatoririle profesionale sau administrative impuse procurorilor prin legi, regulamente sau ordine de serviciu și aceasta urmează să fie comise cu intenție sau din neglijență gravă.

În art.38 din Legea cu privire la Procuratură, legiuitorul a stabilit expres și în mod exhaustiv faptele și acțiunile/inacțiunile, care constituie abateri disciplinare.

Potrivit materialelor procedurii disciplinare, acțiunile procurorilor XXXXXX, XXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXX și ex-procurorul XXXXX nu se încadrează în nici una din abaterile disciplinare enumerate în prevederile menționate supra.

Colegiul, reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este suspusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

În acest sens, Colegiul reține că trebuie făcută distincție între încălcarea normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe cale controlului ierarhic superior și, respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată, și pe de altă parte, nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar.

Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care pun în discuție însăși valabilitatea actelor întocmite de procuror și pentru care, un observator rezonabil (persoană informată și de bună credință), nu poate găsi o justificare.

Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud

orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului legată de exercitarea atribuțiilor sale.

Aprecierile despre vinovăția disciplinară trebuie să fie emanația exclusivă a unor constatări în afara oricăror dubii rezonabile.

În cadrul verificării, Inspekția procurorilor corect a ajuns la concluzia că nu a identificat probe ce să demonstreze că procurorii au acționat cu rea-credință sau contrar legii. Din contra, s-a constatat, că aceștia au acționat în baza legii.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.49 alin.(4) din Legea Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură, pct.776 -777 din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-228/16 din 14.09.2016 și modificat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-13/17 din 24.01.2017, Colegiul,-

HOTĂRĂȘTE:

1. A respinge contestația depusă de către cet. XXXXXX, împotriva deciziei Inspekției procurorilor din xx.xx.2023, privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorilor din cadrul Procuraturii raionului XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX și ex-procurorul XXXXXX.

2. Hotărârea Colegiului poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul colegiului în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării acesteia.

Președintele colegiului: Vladislav GUȚAN _____ semnat _____

Membrii Colegiului: Octavian LAZAREV _____ semnat _____

Victor COMERZAN _____ semnat _____

Oleg TELEVCA _____ semnat _____

Pavel ȚURCAN _____ semnat _____

Elena CAZACOV _____ semnat _____

Alexandru LOZAN _____ absent _____